

29.12.2010

Szukając śladów przeszłości – grodziska południowej Polski

autor: szkieletek

Oto troszkę chaotyczna relacja będąca efektem wielogodzinnych „polowań” na miejsca, które niejednokrotnie bardzo trudno zlokalizować w terenie.

Tropionymi obiektami są pozostałości dawnych warowni obronnych, nikłe relikty przeszłości, które często nie wyglądają zbyt spektakularnie i czasami mogą się wydawać tylko nic nieznaczącą kupką ziemi. Zwykłymi zwałowiskami, które w oczach archeologa mają jednak nieocenioną wartość.

Na grodziska należy spojrzeć, używając nie tylko „szkiełka i oka”. Trzeba spróbować choć na chwilkę cofnąć się w czasie i wyobrazić sobie, czym każde z tych miejsc było w przeszłości. Ostrokoły, wieże, zwodzone mosty, palisady, bramy, woda w fosie... I ludzie, którzy niegdyś tam mieszkali.

Prezentowany poniżej szlak to opowieść o poszukiwaniach opartych jedynie o najzwyklejsze mapy. Zamieszczone zdjęcia są efektem pełnych poświęceń wypraw (bo wszak mogliśmy w tym czasie po prostu spotkać się przy ognisku i piwie), prowadzonych przez grupkę nieobliczalnych szaleńców o odpychającej aparycji, typów spod ciemnej gwiazdy, poruszających się po południowej Polsce ubłoconym, rdzewiejącym i archaicznym, ale bardzo dzielnym wehikułem, któremu niewiele brakuje do amfibii z Pana Samochodzika.

Podejrzana ta drużyna (zwana przez przyjaciół Dzikim Gonem) natrętnie poluje na wspomniane powyżej ślady po dawnych grodach, a docierając w miejsca, gdzie (prawie) nikt jeszcze nie dotarł, sprawia, że prezentowany na Mapie Kultury szlak systematycznie się wydłuża, a nasz mechaniczny staruszek, zwany Archimedesem (Noli turbare circulos meos!), ma coraz więcej rys, smug, wgnieceń w błotniku...

A. Grodzisko w Kielczy

Relikty średniowiecznego gródka stożkowatego z miejscowości Kielcza w województwie opolskim.

B. Grodzisko w Pniowie

Średniowieczny gródek stożkowaty z Pniowa.

C. Grodzisko w Tarnowskich Górach

Pozostałości niewielkiego gródka średniowiecznego typu motte znajdujące się w jednej z najstarszych dzielnic Tarnowskich Gór – Tarnowicach Starych.

D. Zabrze. Grodzisko za przystankiem autobusowym

Czasami warto sprawdzić, co znajduje się za przystankiem autobusowym w jednej z dzielnic wielkiego miasta.

E. Grodzisko średniowieczne - Sosnowiec

Otoczony fosą stożkowy gródek rycerski, pochodzący z okresu średniowiecza, położony wśród

podmokłych łąk .

F. Grodzisko średniowieczne w Krzykawce

Dobrze zachowane grodzisko średniowieczne, wznoszące się na wysokim, porośniętym bukowym lasem cyplu.

G. Grodzisko obok zamku w Pieskowej Skale

Mało znane pozostałości zapomnianej, średniowiecznej warowni, położone nieopodal zamku w Pieskowej Skale.

H. Czatkowice koło Krzeszowic – grodzisko

Duże i malownicze wczesnośredniowieczne grodzisko, położone nieopodal Krzeszowic.

I. Biskupice koło Wieliczki - grodzisko prehistoryczne

Grodzisko z okresu "kultury łużyckiej", zaznaczające się wyraźnie pośród lasu.

J. Grodzisko na cyplu – Chrostowa w pobliżu Sobolowa

Grodzisko średniowieczne w dolinie Stradomki.

K. Sobolów. Grodzisko Koci Zamek

Niewielkie grodzisko stożkowate znajdujące się na stromych stokach doliny rzeczki Stradomki.

L. Wieruszycze koło Łapanowa – grodzisko średniowieczne

Jedno z najmniejszych grodzisk typu motte w okolicy. Niegdyś było zapewne ważną strażnicą, broniącą dostępu do szlaku handlowego wiodącego dnem doliny Stradomki.

M. Boczów – grodzisko średniowieczne

Boczów jest malutką, małopolską wsią, położoną nieopodal Łapanowa. Jego największa chluba to niepozorne, lecz dobrze zachowane, stożkowate grodzisko średniowieczne, znajdujące się po prawej stronie drogi wiodącej z Boczowa do Tarnawy.

N. Tarnawa koło Łapanowa – średniowieczne grodzisko „Mazurowe”

Pozostałości maleńkiej, średniowiecznej strażnicy, wznoszące się wysoko nad potokiem, będącym dopływem rzeczki Tarnawki.

O. Grodzisko – Poznachowice Górne

Pozostałości dużego grodu, zbudowanego przez ludność z okresu tzw. kultury łużyckiej, położonego na szczycie Góry Grodzisko.

P. Malec – grodzisko średniowieczne

We wsi Malec, położonej w województwie małopolskim, znajduje się średniowieczne grodzisko stożkowate, otoczone wodami stawu.

Q. Lubomia – grodzisko Gołęszczyców

Bardzo malownicze i dobrze zachowane wczesnośredniowieczne grodzisko, zbudowane przez plemię Gołęszczyców (albo Gołęźyców, Gołęszyców, Gołęszyców itp.). Doskonale miejsce na zarażenie się „bakcyłem archeologicznym”.